

KIBRIS'TA TÜRK VARLIĞININ HAYAT MÜCADELESİ

ANUŞ GÖKÇE

*Magosa Limanı limandır liman aman aman
Beni öldüren de yoktur din iman (2)
Uyan Alim uyan uyanmaz oldun
Yedi bıçak yarasına dayanmaz oldun...*

Sevgili okuyucular, bu sayıda sizlere asırlardan beri Türk yurdu olan 1914 yılında bir oldubittiyle İngilizlerin işgal ettiği Kıbrıs'ta yaşanan acıklı bir olayı paylaşmak istedim. 1943 yılında bir düşman askerine selam durmayan onurlu bir Türk kabadayısı adına yakılmış bir türküyle başladım yazıma. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 49. ve 1983'te de Kuzey Kıbrıs Türk Devleti'nin kurulmasının 40. Yıldönümü münasebetiyle Kıbrıs'a dair duygu ve düşüncelerimi sizlerle paylaşmayı kendime bir vazife edindim. Öncelikle Ada'nın Türklerin eline geçmesi ve sonra da İngilizlerin eline nasıl ve hangi şartlarda geçti, onu irdeleyelim.

Kıbrıs'ın Türkler Eline Geçmesi

Akdeniz'in doğusunda stratejik bir öneme sahip olan **Kıbrıs 1571 yılında II. Selim döneminde Türklerin idaresine geçti.** Türkler adadaki feodal düzene son vererek 21 Eylül 1571 tarihli padişah fermanıyla Karaman Eyaleti'nin belli şehir ve köylerinden Müslüman Türk ahaliyi mecburi iskâna tabi tuttu. Ada **Lefkoşa, Magosa, Girne ve Baf** olarak dört sancağa ayrıldı ve tek başına Kıbrıs Eyaleti teşkil edildi. Karaman Eyaleti kanunlarının yürürlüğe konulmasıyla adadaki gayrimüslimler kendi dini yetkilileri tarafından idare edildi.

Girit savaşı sonrasında Kıbrıs Eyaletinin yönetimi 1670 yıllarında Ege Adaları ve Girit'le birlikte Kaptan Paşalık'a dönüştürüldü.

1745-1814 döneminde Kıbrıslı Müslüman Türkler, adada Hristiyan Rumlara karşı çoğunluğu oluşturmaktaydı. Bu dönemde Türklerin sayısı ada nüfusunun %75'ine kadar çıktı. 1745'te 150 000 Müslüman Türk'e karşılık 50 bin Hristiyan Rum bulunmaktaydı. 1777'de Müslüman Nüfus 47 bine kadar düştü, Hristiyan nüfus 37 bin civarında kaldı. Bu dönemde Türk nüfusunun büyük bir tazyik yaşatılıp göçe zorlandığı aşîkârdır. 1788—1792'de Müslüman nüfus 60.000 Hristiyan nüfus ise 20 000 civarında tutuldu. 1771 Osmanlı Rus savaşında Kıbrıs Türk halkının önemli bir miktarda bir nüfus kaybı yaşanmıştır. Bu dönemde gayri Müslimler savaşa alınmadığı için onlar ticarete zenginleşmişlerdir. 1814'te ise Adadaki Müslüman ve Gayrimüslim nüfus eşitlenmiştir. Her ikisi de 35 bin civarında kalmıştır.

1878 yılında Sultan Abdülhamid'in hükümdarlığının ilk yıllarında Osmanlı Rus savaşında Ruslara karşı yardım vaadiyle 92.000 altın karşılığında ada İngilizlere kiralanmıştır. 1914 yılında I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin Almanlar safında savaşa girmesini bahane eden İngilizler adayı işgal ederek Birleşik Krallık'a bağlamıştır. Osmanlı Devleti Kıbrıs'ın özgürlüğünü 92 000 altına değişme zorunda kalmıştır.

Ne kadar içler acısı bir durum. İşgal sırasında İngiliz gemilerindeki düşman askerlerinin adaya ayak basmasıyla Müslüman Türkün gururu, namusu ayaklar altına alınmıştır. İngilizler Müslüman Türk halkına İngiliz Kraliyeti'ni selamlamak mecburiyeti getirmiş, onlara selam vermeyenleri ya

katletmişler ya da hapsedmişlerdir. İşte Magosa Limanı türküsündeki Ali, böyle gururu incinmiş bir şahsiyettir. Yıl 1943. İkinci Dünya Savaşında İngilizler teyakkuz halindedir. Ada'da birçok İngiliz ve sömürgelerden getirdiği Hint askerleri bulunmaktadır.

Bu arada Müslüman halkı kahvehanelerde toplayıp onlarla alay etmeye, Kraliyet bayrağını selamlamaya zorlarlar, selamlamayanı döverler. Ali de Magosa limanında hamallık yapmaktadır. Ali teninin esmerliğinden dolayı Arap Ali lakabını almıştır. 3 çocuk babası yiğit bir kişidir.

Haksızlığa karşı durur ve hakarete uğrayan şahısları Hintlilerin zulmünden kurtarır. Hintliler ise bu durumu hazmedemez. 7 Hintli Ali'yi takip eder. Meyhaneye gelen Ali'yi Kraliyet bayrağını selamlaması için zorlarlar. En öndeki askeri yumruğu ile deviren Ali'yi diğerleri kollarından tuttuğu için yere düşen asker kalkar ve süngüsünü saplar. Diğer altı asker de süngülerini saplayarak Ali'yi yaralı bir halde bırakır giderler. Ali, yedi düşman askeri tarafından yedi yerinden bıçaklanarak iskeleyle atılmıştır. Ne hazin değil mi dostlar! Güçsüz kalınca itin köpeğin maskarası oluyorsun. Gelen geçen seni tokatlıyor.

Birleşik Krallık döneminde Kıbrıs Osmanlı Devleti 1878 yılında Ruslara yenilmesiyle sonuçlanan savaşta yüklü bir miktar savaş tazminatı ödemeye mahkûm edilmişti. Osmanlı Devleti, Adayı İngilizlere 92. 000 altın karşılığında İngilizlere kiraya vermişti. İngilizler de bir komiser tayin ederek adayı yönetmeye başlamıştı. 1914 yılında adayı ilhak ettiğini duyuran İngilizler 1923'te Lozan Konferansı'nda konuyu güdeme getirerek Ada'nın İngiliz hâkimiyetini sağlamlaştırmıştır.

Lozan Anlaşması imzalandıktan sonra Kıbrıs'ta kalan Türklere Türk vatandaşı olarak iki yıl boyunca Türkiye'ye göç etme hakkı tanınmıştı. Bunu yapmayanlar otomatik olarak İngiliz vatandaşı sayılacaktı. 1923 ile 1925 yılları arasında Kıbrıs'tan Türkiye'ye yoğun bir göç dalgası yaşandı. Bu göçler 1939'a kadar sürdü. Böylece Adadaki Türk nüfusu Rumlara karşı azalmış oldu. Daha sonra Adanın hâkimiyetini Rumlara devretmek niyetinde olan İngilizlerin sinsî planındaki birinci etap gerçekleşmiş oldu. Ancak adada kalan Türklerin direnişi ve Türkiye'nin soydaşlarını yalnız bırakmaması, onları el altından desteklemesi İngiliz planlarını alt üst etti.

Kıbrıs'taki Türk varlığı iyice azaldığı sırada **Ekim 1931'den itibaren Rumlar Enosis isteğiyle ayaklandılar.** Rumların Birleşik Krallık yönetimine karşı ayaklanması sonucu Adadaki İngiliz politikası serleşti. Türk ve Yunan tarihinin okutulması, iki ülkenin bayraklarının kullanılması, Yunan ya da Türk ulusal kahramanlarının resimlerinin sergilenmesi yasaklandı. İngilizler ayaklanmalarda yer alan bazı liderleri sürdü. Bunlar arasında *Girne Piskoposu Makarios da vardı.* Takip eden tüm ayaklanma ve eylemlerde Rum Ortodoks Kilisesi ve Yunanistan el altından Kıbrıslı Rumları desteklediler.

Rum ayaklanmaları nedeniyle adada kalan Türklerin oluşturduğu Milli Cephe Partisi'nin siyasi etkinlikleri de yasaklanmıştı. Partinin siyasi faaliyetleri gizli bir şekilde devam etti. İkinci Dünya Savaşı esnasında baskılar iyice yükseldi. Her iki toplumun faaliyetleri de yer altına indi ve radikalleşti. 1950'lere gelindiğinde Türkiye NATO'ya girmek için Batı ile iyi geçinmeye başladı. Bu arada Kıbrıs meselesi de gündemden çekildi. Bu durum Kıbrıs'ta Enosis isteyenleri daha çok motive etti.

Ocak 1950'de Doğu Ortodoks Kilisesi, Kıbrıs Türk toplumunun boykot ettiği bir referandum düzenledi. Referandumun sonucunda katılanların %90'ı Kıbrıs'ın Yunanistan ile birleşmesi düşüncesinde olan Enosis lehine oy verdi. Türkiye ve İngiltere bu durumu reddetti.

Karaoğlan Şehitliği, Girne (bu ve diğer iki fotoğraf M. Fırat Gül tarafından 2018'de çekilmiştir)

1954 yılında Yunanistan Kıbrıs meselesini birleşmiş Milletlere taşıdı. 1954-58 yılları arasında **“self determinasyon”** hakkını kullanmak amacıyla BM’ye yaptığı çeşitli başvurularda bir başarı sağlayamadı. Bu arada Yunan ordusunda görevli Albay Grivas, 1955’te Kıbrıs’a gelerek EOKA terör örgütünü kurmuş, hem İngilizlerle iş birliği yapan Rumları hem de İngiliz askerlerini öldürmeye başlamıştı.

Bu dönemde Kıbrıs Türkleri de silahlanmaya başladı. Birleşik Krallık adanın tümünü kontrol altında tutmakta zorlanıyordu. İngiltere bu durumda 1956’da sadece Rumların değil, aynı ölçüde Kıbrıs Türklerinin de **“self-determinasyon”** hakkının bulunduğunu, bu çerçevede Kıbrıslı Türklerin geliştirdiği **“taksim”** fikrinin de geçerli bir seçenek oluşturduğunu açıklamıştır. Bu tarihten itibaren taksim isteğinde bulunan Türkler ile Enosis isteğinde bulunan Rumlar arasında silahlı çatışmalar başladı. Kıbrıslı Türkler, 1955-1958 arasında 33 köyü terk etmek zorunda kaldı.

Yunanistan tarafından BM’ye yapılan tek taraflı **“self-determinasyon”** başvurularından Enosis lehine bir başarı elde edememesi, Kıbrıs Türklerinin **“ya taksim ya**

ölüm” fikrinden vazgeçmemeleri ve Türkiye’nin soydaşlarının yanında duruşu, Türkiye ile Yunanistan Kıbrıs müzakerelerini başlatmıştır.

5-11 Şubat 1959’da Zürih’te anlaşmaya varan iki ülke, Londra’da İngiltere’nin ve Kıbrıs’ta Türk ve Rum toplum liderlerinin onaylarını almışlardı. **Zürih ve Londra’da alınan kararlar bağımsızlık, iki toplumun ortaklığı, toplumsal alanda otonomi ve çözümün Türkiye, Yunanistan ve İngiltere’nin garantörlüğüne dayandırılmıştır.** İngiltere 1960 yılında Kıbrıs’taki egemenliğini bitirmiş oldu. Bağımsız bir Kıbrıs Devleti kurulmuştur.

Zürih ve Londra Anlaşmaları ile Bağımsız Kıbrıs ile Türkiye Yunanistan ve İngiltere arasında organik bağlar ve münasebetler kurmaktaydı. Bu anlaşmalardan biri Garanti Anlaşması olup, Kıbrıs Cumhuriyeti anayasasının ayrılmaz bir parçasını teşkil eden bu anlaşmaya göre, Kıbrıs Cumhuriyeti anayasa düzenini tüm ayrıntılarıyla birlikte korumayı taahhüt ediyordu. Eğer bu anayasa düzeni bozulacak olursa bu düzeni tekrar yerleştirmek için gerekli

tedbirler konusunda Türkiye, İngiltere ve Yunanistan birbirlerine danışacaklar ve alınacak tedbirler konusunda bir anlaşma olmaz da anayasa düzeni bozulmuş olmakta devam ederse, üç devletten her biri anayasa düzenini yerleştirmek için tek başına müdahale hakkına sahip olacaktı.

Yine anayasanın ayrılmaz bir parçasını teşkil eden İttifak Anlaşmasına göre Yunanistan Kıbrıs'ta 950 kişilik bir askeri kuvvet ve Türkiye de 650 kişilik bir alay bulundurabilecekti. 16 Ağustos 1960'ta yürürlüğe giren Kıbrıs anayasasıyla Kıbrıs Cumhuriyeti resmen kuruldu. Fakat bu Cumhuriyet 21 Aralık 1963 tarihine kadar devam edebildi. (Armaoğlu, Fahir Prof. Dr., 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi, s. 533 vd., Türkiye İş Bankası Yay, II. Baskı, Ankara 1984)

1960-69 Yıllarında Yaşananlar

1960'ta Zürih ve Londra Anlaşmaları çerçevesinde Kıbrıs'ta taksim esasına dayalı iki toplumun eşit siyasi hakları ve statüleri üzerine bir anayasa oluşturuldu ve bağımsız Kıbrıs Devleti kurulmuştu. Buna göre bir parlamento oluşturuldu ve **Makarios Cumhurbaşkanı, Dr. Fazıl Küçük de Türk tarafının temsilcisi olarak Cumhurbaşkanı yardımcısı oldu.** Nüfusun % 18,3'ünü oluşturan Kıbrıs Türk topluluğunun kamudaki işlerinin %30'u anayasa ile hükme bağlanmıştı. Ek olarak başkan yardımcılığı pozisyonu Türk nüfusuna verilmişti. Hem başkan hem de başkan yardımcısı önemli konular üzerinde veto yetkisi tanındı. (Duman, Musa Arş. Görevlisi. Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti", s. 235, C: 13, Çağ yay, İstanbul 1989)

Kıbrıs'ın tamamının Rum tarafının hâkimiyetinde olmasını ve Türklerin azınlık statüsünde kalmasını isteyen Makarios Kıbrıslı Türklerin devlet hizmetinden yararlanma haklarını kısıtlamaya başladı. *Daha da ileri giderek Türklerin adadaki varlığını izole etmeye ve Yunanistan ile birleşme kararı olan Enosis planını uygulamaya devam etti. 1963'te Anayasada 13 maddelik bir değişiklik talebini Cumhurbaşkanı Yardımcısı Dr. Fazıl Küçük'e ilettili. Bu talep 16 Aralık 1963'te Kıbrıslı Türk tarafı ve Türkiye reddetti.*

Makarios, Parlamentoyu feshederek Ada'nın Kıbrıslı Rumlara ait olduğunu belirterek Kıbrıs'ın bağımsızlığını ilan etti ve Akritas planını devreye soktu. 21 Aralık 1963'te Kıbrıs Türk toplumuna karşı kapsamlı ve sistematik bir saldırı başlattı. Kıbrıs Türk tarihine "Kanlı Noel" olarak geçen bu saldırılar, Türklerin imhası veya adadan atılmasını öngören Akritas Planı, basit bir örgütün eylem planı olmayıp Rum yetkililerince hazırlanan bir etnik temizleme girişimidir. (www.mfa.gov.tr).

1963 yılı başlayan Rum saldırıları sonucunda 103 köyden 30 bin Türk göç etmek zorunda kaldı. 21 Aralık 1963'te Kanlı Neol çarpışmalarında sonucunda 93 Türk şehit oldu, 475 kişi yaralandı.

Rum Çeteleri 24 Aralık 1963'te Lefkoşa'nın Kumsal bölgesindeki saldırılarına devam ederken Kıbrıs'taki Türk alayında doktor olarak görev yapan Binbaşı Nihat İlhan'ın evini Rum çeteleri basarak, eşi Müriüvvet hanımı ve oğulları Kutsi, Murat ve Hakan'ı sürükleyerek banyoya kapattılar ve küvetin içinde vahşice katlettiler. Bu olay tarihte "Kumsal Katliamı" veya "Banyo Katliamı" olarak geçerken daha sonra 1966 yılında "Barbarlık Müzesi" olarak ziyarete açıldı. (yasemin .com)

24 Aralık 1963 günü Adada bulunan Türk Askeri Birliği karargâhından çıkarak Türk kesimini koruma altına almıştır. Şiddet olaylarının dinmemesi sonucu Türkiye bir taraftan zorlayıcı diplomasi ataklarına devam etmiş, bir taraftan da 25 Aralık günü Türk savaş uçakları Kıbrıs üzerinde ihtar uçuşu yapmıştır. 15 Ocak 1964'te Londra Konferansında bir araya gelen garantör devletler temsilcilerinin anlaşmazlık sonucunda görüşmeler kesilmiştir. Adada bir NATO gücünün konuşlanması çabaları da Rusya'nın desteğini alan Makarios tarafından reddedildi. Kıbrıs'a Türkiye'nin müdahale girişimi, 15 Şubat 1964'te İngiltere'yi BM Güvenlik Konseyi'ne başvurmaya itmiş ve BM, Kıbrıs'ta bir Barış Gücü kurulması ve soruna çözüm bulunması için BM Genel Sekreterinin bir arabulucu atamasını karara bağlamıştır.

Nisan 1964'te gelindiğinde adada gerginlik hat safhada idi. Birleşmiş Milletler Barış Gücünün adaya gelmeye başlaması Kıbrıslı Rumları frenlemiş ise de *Makarios 4 Nisan'da Zürih ve Londra Anlaşmalarının ayrılmaz bir parçası olan İttifak Anlaşmasını feshettiğini ilan etti*. Türkiye bu fesih hadisesini kabul etmedi. Fırsatı kaçırmayan Yunanistan ise fesih kararını onayladı ve enosis hareketlerini destekleyeceğini açıkladı.

ABD Başkanı Johnson bu sıralarda yayınladığı bir mektubunda NATO üyesi Yunanistan'la olan bir gerilimde Garanti Anlaşmasını tam işletmediğini, Kıbrıs'a yapılacak askeri bir müdahalede ve SSCB ile bir çatışma durumunda NATO ve Amerikan silahlarını kullanamayacağını ifade ediyordu. Türkiye'nin Sovyetler birliğiyle olacak olan bir savaşta NATO tarafından savunulmayacağını, yapayalnız bırakılacağını da belirliyordu. (*Armaoğlu, a.g.e, s.790*)

Rumlar hedeflerine ulaşmak için saldırılarını sürdürdüler. Amerika'nın arabuluculuk ettiği görüşmeler 1 Temmuz 1964'te Cenevre'de başladı ve 1 Eylül'e kadar devam etti. Cenevre görüşmeleri devam ederken Rumlar Ağustos ayı başında Kıbrıs'ın Erenköy ve Mansura bölgesindeki Türklere karşı yeni bir saldırı başlattı. Adadaki B.M. Barış Gücü olaya seyirci kalınca 8-9 Ağustos'ta Türk hava Kuvvetlerine ait jetler Rum mevzilerini bombaladı. Rumların katliam teşebbüsleri bu şekilde durduruldu. 1965'te başlayan görüşmeler 1968 kadar çeşitli aralıklarda devam etti ve bir sonuç alınamadı.

Bu arada Rumlar da 15 Kasım 1967'de Boğazkale ve Geçitkale saldırılarında 28 türkü katletti. Bu durum üzerine Türk Hükümeti adaya çıkartma kararı almış, İskenderun limanında büyük bir çıkarma birliği hazırlandığı gibi Türk donanması da İskenderun önlerine gelmişti. Türkiye bu çıkarmanın durdurulması için adada kanlı faaliyetleri ile tanınmış olan Grivas'ın çıkarılmasını ve anlaşmalar haricinde adada bulunan Yunan kuvvetlerinin geri çekilmesini istiyordu. Bu durumda Yunan cuntası geri adım atmak zorunda kaldı. 2 Aralık'ta Yunanistan Dış İşleri Bakanı yaptığı

açıklamada adada bulunan 12.000 Yunan askerini çekeceğini duyurdu.

Bu arada Kıbrıslı Türkler de 29 Aralık 1967'de kendi işlerini kendileri görmek üzere 16 Ağustos 1960 tarihli Anayasanın bütün kuralları uygulanıncaya kadar **“Kıbrıs Geçici Türk Yönetimi”**ni kurmuşlar ve başına **Rauf Denktaş'ı** getirmişlerdi. *Denktaş ile Klerides* arasında 1968'de başlayan ikili görüşmeler 1974 tarihine gelindiğinde kayda değer bir ilerleme görülmedi, aynen devam etti.

1974 Kıbrıs Barış Harekâtı

Yunanistan'ın 1974'te Kıbrıs'ta darbe yaptırarak Makarios'u düşürmesi ve **EOKA lideri Nikos Sampson'un** Kıbrıs Helen Devleti'ni ilan etmesi Türkiye'yi müdahale konusunda harekete geçirdi. İngiltere ve BM'den umduğu desteği bulamayan **Başbakan Bülent Ecevit** 19 Temmuz 1974 akşamı yurda döndü. 20 Temmuz 1974 sabahı Türk Silahlı kuvvetleri Türk jetlerinin havadan himayesinde Girne Bölgesi'nden Kıbrıs'a ayak basmaya başladı. Aynı zamanda Türk jetleri de Girne-Lefkoşe yolu üzerinde Gönyeli'de indirme yaptı. Kıbrıs ve Yunan kuvvetlerinin sert mukavemeti dolayısıyla şiddetli çarpışmalar oldu. 22 Temmuz akşamı ateşkes yürürlüğe girdiğinde Türk kuvvetleri Girne- Lefkoşa yolunu kontrol altına almışlar ve Girne kıyılarında da bir genişleme yapmışlardı. *I. Kıbrıs harekâtında Türkiye 40000 kişilik bir kuvvet yığmaya ve 300 tank göndermeye muvaffak olmuştu.*

Güvenlik Konseyi Kıbrıs harekâtının durdurulması için ateşkes teklif etti. Türkiye güvenlik konseyinin ateşkes teklifini 22 Temmuz 1974 saat 17'den itibaren kabul etti. Cenevre görüşmeleri başladı. II. Cenevre konferansında Türk tarafının istekleri kabul edilmemesi üzerine Türkiye, II Kıbrıs Harekâtını başlattı. BM Güvenlik konseyi yine ateşkes ilan ederek Türk ilerleyişini durdurdu. İki gün içinde Türk silahlı Kuvvetleri *Magosa—Lefkoşa Lefke Kokina* çizgisine ulaşarak adanın %38'ini ele geçirdiler. Birleşmiş Milletler Türk kuvvetlerinin birinci hareketini meşru görürken ikinci hareketini bir işgal ve toprak kazanmak olarak gördü. Yunanistan'ı hesaba katmazsak en sert tepki ABD ile SSCB'den geldi. Amerika

Birleşik Devletleri Türk hükümetine hiçbir surette silah satılmaması kararı aldı.

BM Genel Kurulu 1 Kasım 1974 tarihindeki kararından sonra meseleyi Kasım 1975'te yeniden ele aldı. 9 Kasım 1975'te Adadaki Türk kuvvetlerinin çekilmesi kararı çıktı. Toplumlar arası görüşmelerde en etkili olay **13 Şubat 1975'te Kıbrıs Türk Federe Devleti**'nin kurulması oldu. Güvenlik Konseyi 13 Mart 1975 tarihli ve 364 sayılı kararında bu kuruluşu kınamakla beraber iki toplumu eşitlik içinde en kısa zamanda görüşmeler dayanıyordu. **Rauf Denktaş 1983'te Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletini ilan etti.** Türkiye dışında hiçbir devlet tarafından tanınmayan kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletinde sular bugün de durulmuş değildir.

Sonuç

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti binlerce şehit verilerek **Rauf Denktaş** liderliğinde kuruldu. Türkiye'den başka hiçbir devlet tanımadı. Birleşmiş Milletler adadaki Türk gücünü hâlâ bir işgal olarak tanımlamakta, Türk varlığı boğmak için sihirli lambalarından birçok cin çıkarmaktadır. Magosa Türküsüne dönecek olursak, bir devlet olarak güçlü

olmadığımız takdirde her türlü aşağılanmalara, rezaletlere katlanmak zorunda kalırız.

Kıbrıslı Türkler ve Türkiye Cumhuriyeti, ekonomi, askeri ve siyasi yönden güçlü olursa, milli birlik ve beraberlik duygularını yükseltirse, milletin menfaati için her şeyini seferber ederse; zikzaklar çizmek yerine esaslı bir dış politika takip ederse üstesinden gelemeyeceği mesele yoktur. Vaktiyle görüşlerine itibar edilmeyen **Rauf Denktaş** görüşlerinin ne kadar isabetli olduğu bugün gün gibi aşikârdır. Kıbrıs ve Türkiye'ye çok büyük işler düşmektedir. *İlk önce Türk devletleri, sonra da Müslüman devletler nezdinde KKTC tanınmasına çalışmalıyız.* Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle Türk dünyasının ekonomik, siyasi, askeri ve savunma alanında iş- birliğine el uzatmasının vakti gelmedi mi? Biz zaten halk olarak gönül dostluğumuzu oluşturduk. Sıra siyasilerde...

"24 Kasım Öğretmenler Günü"

vesilesiyle 1981-1982 Eğitim ve Öğretim yılında tarih dersimize giren **Ayla Halıcı Hoca**'ma ithaf ettiğim **"Öğretmenim"** şiirimi, okuyucularımızla paylaşmak istiyorum. Bu şiiri, 2022'de öğretmenler günü vesilesiyle yazmıştım.

Öğretmenim,

Öğretmenlik mesleğini
Alır ele çiçeğini
Çile dolu gömleğini
Sen giyersin öğretmenim

Bu milletin geleceği
Umudunun süreceği
Küçük küçük bebeciği
Sen belersin öğretmenim

Teslim ettik balaları
Ekilecek tarlaları
Türk iline faydaları
Öğretirsin öğretmenim

Ellerime kalem veren
Her çiçeği gülü deren
Bana oku kızım diyen
Seraskersin öğretmenim

Çekersiniz her zahmeti
Bulursunuz selameti
Nesilleri emaneti
Sen korursun öğretmenim

İyi kötü günlerini
Memleketin hallerini
Düzenlenen hileleri
Sen bozarsın öğretmenim

Türkiye'nin dertlerini
Ağır aksak günlerini
Yosun taşlı yollarını
Sen geçersin öğretmenim

Türkoğlu'nun şiarını
Belleğini dimağını
Yükselmenin چراğını
Sen yakarsın öğretmenim

Kurar Türk'ün çadırını
Örer köşe duvarını
Kötülüğün damarını
Kurutursun öğretmenim

Milletinin söylemini
Türkiye'min problemini
Yaraların merhemini
Sen sürersin öğretmenim

Anuş derki sen alasın
Yüreğimde hep kalasın
Geçilmeyen bir kal'asın
Sen aşarsın öğretmenim
Anuş Gökçe